

Unie polsko - litewskie - cz. II

Unie polsko – litewskie

Specyfika unii pomiędzy Koroną Rzeczypospolitej Polskiej, a Litwą ściśle związana jest również z tym, że Ludwik Węgierski nie posiadał potomka płci męskiej (dziedzica do tronu). Posiadał za to dwie córki, z których jedna - Jadwiga została królem Polski w 1384 roku. Zaistniałą sytuację spowodował fakt, że trzeba było znaleźć jej męża. Wybór padł na księcia Litwy – Władysława Jagiełłę. Książę Jagiełło (Jugandia – tak nazywali go Litwini), zdecydował się poślubić wiele lat młodszą Jadwigę, przyjmując chrzest i koronować się na króla Polski w 1386 roku.

Spróbujmy nieco bliżej teraz przyjrzeć się uniom, do jakich dochodziło między Polska, a Litwą

- 1385r. w Krewie – Książę Władysław Jagiełło poprzez małżeństwo z Jadwigą Węgierską został królem Polski, łącząc unią dwa państwa. Była to unia personalna, bowiem osoba władcy, czyli Władysława Jagiełły łączyła oba kraje (Polskę i Litwę). Władca zobowiązał się do przyjęcia chrztu razem z całym ludem Litwy, zobowiązał się także przyłączyć Litwę do Polski i odzyskać utracone ziemie na rzecz Krzyżaków oraz zakończyć spór polsko – krzyżacki.

- 1401r. Unia wileńsko-radomska. Zatwierdzona w Wilnie i Radomiu, potwierdzała unię personalną obu państw. Zatwierdzała dalszą walkę z Zakonem Krzyżackim, została zawarta po śmierci Jadwigi (1399).

- 1413 unia Horodle - zatwierdzenie odrębności państwa polskiego i litewskiego, przyjęcie pięćdziesięciu rodów litewskich do herbów szlachty polskiej - była to tak zwana adopcja herbowa. Bojarzy litewscy otrzymali te same prawa, co szlachta polska.

- 1440 - 1447 - unia polsko - litewska wygasa. Spowodowane to było śmiercią Władysława Warneńczyka w 1444 roku.

- 1447 - koronacja Kazimierza IV Jagiellończyka na króla Polski - oficjalne wznowienie unii.

- 1499 - umowa w Wilnie i w Krakowie, potwierdzająca równorzędność obu państw, umowa zawarta za rządów Jana Olbrachta.

- 1 lipiec 1569 - unia lubelska. Powstaje Rzeczpospolita Obojga Narodów, podpisana w Lublinie przez Zygmunta II Augusta. Była to unia realna, czyli oprócz władcy oba państwa łączyły również wspólny sejm, elekcja (wybór) władcy, polityka zagraniczna. Osobne natomiast były: administracja, urzędy, prawa, wojsko i skarby.

Znaczenie Unii Polsko - Litewskich:

Problem unii obu państw możemy rozpatrywać w dwóch aspektach - pozytywnym i negatywnym. Jeżeli chodzi o pozytywne strony unii, to jest ich wiele, do najważniejszych niewątpliwie należą:

Pozytywne skutki unii:

- powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, państwa silnego, o dużym terytorium (ponad 800 tys. km²), liczącego się w Europie, w którym dominowała tolerancja religijna. - związek Polski i Litwy doprowadził do pokonania wspólnego wroga - Zakonu Krzyżackiego. - Rzeczpospolita Obojga Narodów była państwem, które odgrywało istotną rolę na arenie międzynarodowej do końca XVI wieku. - Unia miała zasadnicze znaczenie dla rozwoju kultury na tym terytorium. Polska wchodząc w związek z Litwą, reprezentowała mocno ugruntowaną kulturę chrześcijańskiego Zachodu. Zetknięcie Wschodu i Zachodu nadawało specyficzny charakter kulturze polskiej, która w swych istotnych przejawach - stylu życia, obyczajach, mentalności promieniowała na kraje sąsiednie. - Rzeczpospolita Obojga Narodów cieszyła się ogromnym wzrostem gospodarczym i kulturalnym.

Negatywne skutki unii:

Negatywnych skutków unii polsko - litewskiej jest zdecydowanie mniej, do najistotniejszych należą: - wciągnięcie Polski w politykę wschodniej Litwy - wojny z Moskwą, Tatarami - administracja w tak wielkim państwie, była sprawą trudną do utrzymania - bojarzy litewscy posiadali ciągłe pretensje do władców

polskich, związane to było z chęcią powiększenia przez nich swoich dóbr materialnych.